

**KTL, industrija papirja in embalaže
Ljubljana, n.s.o.**

Št. 106

Ljubljana,

junij

1988

6

Ocena generalnega direktorja o poslovanju v prvem polletju

Kaj smo in česa nismo realizirali

Za nami je 6 mesecev dela v letu 1988. Čeprav še nimamo finančnih podatkov o poslovanju, lahko že na podlagi drugih, znanih podatkov, naredimo oceno poslovanja.

Pogoji, v katerih smo v prvih šestih mesecih poslovali, so bili zelo nestabilni. Značilnost, do ukrepov ZIS v mesecu maju, je bila v tem, da so se nam (kljub zamrznitvi) visoko povečale cene surovin, energije in ostalih vhodnih materialov, ki jih popolnoma nismo mogli prenesti v naše cene. V tako nestabilnih pogojih in veliki konkurenci na trgu gre vse priznanje prodaji, ki je v prvih šestih mesecih v glavnem zagotovila dovolj naročil za proizvodnjo. Izjema je Jelplast, kjer se ves čas borimo, da bi zagotovili dovolj naročil. Žalostno pa je, da marsikje v proizvodnji nismo uspeli narediti vsega, kar je bilo naročeno. Res je, da so naročila bolj razdrobljena kot je bilo to v preteklosti. Vendar je tudi res, da smo za tako stanje na trgu vedeli in bi v TOZD morali biti nanje bolj pripravljeni, kot se izkaže, če pregledamo, koliko smo naredili v prvih šestih mesecih. Vsi skupaj smo naredili 44.567 ton, v začetku leta pa smo za to obdobje planirali 46.500 ton. Naredili smo torej 4 % manj od planiranega. Manjša proizvodnja gre predvsem na račun DO v ustanavljanju, ki je imela bistveno manjšo proizvodnjo od planirane. Precej manjša pa je bila proizvodnja tudi v TOZD Kartonažna, Kartonaži in PAKO. Čeprav ima manjši vpliv na zaostanek proizvodnje v celi delovni organizaciji, je bil velik zaostanek za planom tudi v TOZD Jelplast. Več so naredili kot je bilo planirano le v TOZD Lepenka, Valkarton in Embalažni servis, pri čemer je bila precej večja proizvodnja od planirane samo v TOZD Lepenka. Vsi skupaj smo naredili manj 3 % kot lani v 6 mesecih. To samo po sebi ne bi bilo

nič slabega, če bi se nam spremenila struktura proizvodov (bolj kvalitetni, lažji in dražji proizvodi). Vendar temu ni tako. Struktura proizvodnje je, razen deloma v TOZD Kartonažna, ostala ista. Torej je slabo, če plana proizvodnje ne dosežemo. To še posebej velja za DO v ustanavljanju, kjer sami ugotavljajo, da ob tako razdrobljenih naročilih planirane proizvodnje sploh niso sposobni doseči. Ugotovimo lahko, da še zdaleč ni bilo tudi dovolj naročil za planirano proizvodnjo (800 ton mesečno). Proizvodnja v DO v ustanavljanju je šele meseca junija, ko je bila večja (560 ton), izvršila vsa naročila. V prvih 6 mesecih je ta proizvodnja naredila le približno 60 % planirane.

Za vse skupaj velja, da moramo v naslednjem polletju narediti več kot smo naredili do sedaj. Tam, kjer ni dovolj naročil za planirano proizvodnjo, se mora komerciala potruditi, da naročila še pridobi, kjer pa jih je dovolj, moramo proizvodnjo povečati in narediti vse, kar imamo naročeno. Vem, da smo vsi nerazpoloženi in nezadovoljni, ker so nam bili osebni dohodki z ukrepi praktično zamrznjeni. Izračun kaže, da jih bomo lahko začeli postopoma povečevati šele od meseca septembra dalje. Vendar jih bomo lahko več povečali, če bomo tudi več naredili, sicer pa zelo malo. Kljub težjim pogojem poslovanja se moramo v naslednjih šestih mesecih tudi bolj približati planu finančne realizacije

ko, kjer smo dosegli kar za 35 % manjše cene, kot pa smo jih predvidevali. Manjše od predvidenih smo v celoti dosegli cene v proizvodnji TOZD Kartonaža, TOZD Lepenka (v tem TOZD so bile cene zamrznjene), TOZD Valkarton in TOZD Embalažni servis. Drugod smo dosegli planirane cene, razen v TOZD Jelplast, kjer so bile za 8 % višje od planiranih. Vendar tako kot v TOZD Jelplast z višjimi cenami ne moremo kompenzirati manjše proizvodnje, v drugih TOZD zaradi premajhne proizvodnje, kljub doseženim cenam, nimamo dobrega rezultata. Od avgusta dalje lahko pričakujemo postopno umirjanje cen, torej tudi naše cene ne bodo mogle naraščati s predvidenim tempom. Zato je naš edini izhod do konca leta v VEČJI PRODAJI in VEČJI PROIZVODNJI. To še toliko bolj velja za organizacije, ki poslujejo na robu izgube ali praktično z izgubo (ki jo ne prikazujemo formalno zaradi obračunskih

(Nadaljevanje na 2. strani)

O sprejemu sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev in statuta smo se v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti odločali 23. junija — posnetek je iz DE-20 TOZD Kartonažna Ljubljana

**OB JULIJSKIH PRAZNIKIH — 4. JULIJU,
DNEVU BORCA IN 22. JULIJU, DNEVU VSTAJE
SLOVENSKEGA NARODA — ČESTITAMO!**

(sedaj je manjša za 14 %) in s tem tudi dohodka ter drugim planiranim rezultatom. Gibanje na trgu nam kaže, da smo v nekaterih programih predvideli v planu tudi previsoke cene, ki jih v 6 mesecih nismo dosegli. To še posebej velja za lepen-

IZ VSEBINE:

Cene, cene . . .

Proizvodnja je premajhna

Predstavljamo direktorja temeljne organizacije Kartonažna Ljubljana

Spremembe statuta delovne organizacije

Nekaj utrinkov s seminarja — avtomatizacija delovnih mest

Blišč in beda ekonomske propagande

Bomo »jutri« bolj organizirani in informirani v naši delovni organizaciji

Organizirani so bili posveti z novimi delegati samoupravnih organov

Novi »stari« predsednik delavskega sveta delovne organizacije

Sindikat skuša odgovoriti na izzive današnjega časa

Poškodbe pri delu v I. polletju 1988

10 let uspešnega dela Industrijskega gasilskega društva Valkarton Logatec

Nasveti naše zdravnice — tokrat: piki žužek in sončarica

(Nadaljevanje s 1. strani)

olajšav — povrnemo sredstva, ki smo jih plačali za samoupravne interese skupnosti). Te so: DO v ustanavljanju, TOZD Kartonažna in Jelplast. Pri teh je povečanje proizvodnje stvar preživetja. Ob tem je v teh organizacijah treba tudi bolje organizirati proizvodnjo, zmanjšati režijo (posebej v TOZD Kartonažna), nabavo in zaloge prilagoditi dejstvu, da so brez obratnih sredstev, povečati produktivnost, zmanjšati razne stroške in podobno. V vseh treh organizacijah se moramo do konca leta 1988 dokončno in trajno izkupati iz izgub. Če ne, bomo v vseh treh postavljeni pred veliko hujše ukrepe.

Eden redkih razveseljivih rezultatov v našem poslovanju je konvertibilni izvoz. Dosegli smo 2.318.516 USD. Izvoz je bil za 2 % večji od planiranega in za 53 % večji od tistega, ki smo ga dosegli v istem obdobju lani. Tak trend je treba do konca leta obdržati in ga še povečati, da bi dosegli planirani izvoz, ki ga bomo potrebovali tudi, ker se bo gotovo domači trg zmanjšal, ker se zmanjšuje proizvodnja drugih organizacij.

In kaj smo še delali v prvem polletju 1988?

Dokončno smo začeli s proizvodnjo potiskane embalaže na novi lokaciji, na Letališki cesti. Stroje, ki so še ostali v tovarni na Čufarjevi, je treba preseliti v mesecu septembru in organizirati njihovo rekonstrukcijo v novi tovarni. V Logatcu smo uspešno rekonstruirali prvi kartonski stroj, pripravljamo se na proizvodnjo mikrovala, ki bo vsak čas stekla in na rekonstrukcijo drugega kartonskega stroja ter nabavo novih predelovanih strojev. Smo pred zaključkom investicijskega programa za Kartonažo in Kartonažno. Za Jelplast smo nabavili in pričakujemo nov stroj. Dobili smo stroj za izdelavo sadne embalaže in končno začeli s poskusno proizvodnjo in izdobjo sodov. Začeli smo z adaptacijo bivših prostorov TOZD Papirne konfekcije. Vanje se bo preselila celotna delovna skupnost in prodaja. Rok za preselitev je 15. oktober letos, adaptacija pa poteka v skladu s programom.

Z referendumom smo sprejeli spremembe samoupravnega spoznanja o združevanju v delovno organizacijo in na tej osnovi spre-

membe statuten TOZD. V teh aktih smo se dogovorili, da organiziramo operativno prodajo po TOZD (sedaj to realiziramo), da drugače planiramo investicije in aplikativni razvoj (v TOZD planiramo investicije iz lastnih sredstev za obstoječe programe) in da drugače uredimo vodenje delovne organizacije (namesto poslovnega odbora sedaj generalni direktor). Najkasneje v mesecu septembru bomo vse spremembe tudi uveljavili. Pripravljamo predloge za organizacijo TOZD v Ljubljani. Menim, da bomo v bodoče v Ljubljani imeli 3 TOZD: TOZD Kartonažno (navita embalaža), TOZD Pako (kot do sedaj) in novo TOZD potiskane embalaže. V glavnem smo se tudi dogovorili o organiziranosti delovne skupnosti. Vprašanje je še, kako in kje organizirati sedanjo konstrukcijo. Začeli smo izdelovati program razvoja informacijskega sistema in računalništva v njegovem sklopu.

Kaj pa torej nismo naredili?

Nismo dosegli načrtovane proizvodnje in realizacije. Zaradi tega bodo rezultati poslovanja še vedno nezadovoljivi.

Nismo dosegli boljšega izko-

ristka materiala (posebej velja za DO v ustanavljanju).

Nismo znižali stroškov na enoto proizvoda, kot smo planirali (5—10 %).

Nismo še zmanjšali režije v TOZD Kartonažna.

Nismo uspeli še razrešiti likvidnostnih težav, ki so zaradi pomanjkanja obratnih sredstev v Ljubljani, čedalje hujše. To poskušamo rešiti v sodelovanju z LB — Gospodarsko banko.

Nismo pospešeno nadaljevali delo komisij, ki so zadolžene za proučitev posameznih programov.

Nismo prodali dovolj kaset, sodov, kaširane embalaže in sadnega programa.

Nismo pripravili, niti začeli pripravljati programa izobraževanja (ker to baje z lastnimi silami in znanjem ne zmoremo).

Nismo vsi enako zainteresirani za izvajanje težkih nalog, ki so pred nami.

Od vsega tega kar »nismo« pa je odvisen naš položaj in perspektiva v bodoče. Zato pozivam vse, da se na teh »nismo« v drugem polletju bolje in uspešneje angažiramo.

MIROSLAV SAMARDŽIJA

Poslovanje članic SOZD Slovenija papir v I. četrletju

V prvem četrletju so članice SOZD Slovenija papir dosegle rezultate, ki so razvidni iz priložene tabele. Podatki se nanašajo na naslednje članice našega SOZD:

- Tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« Krško
- Paloma, tovarna papirja Sladki vrh
- Papirnica Vevče
- Tovarna dokumentnega in kartnega papirja Radeče
- Papirnica Količevo
- KTL, industrija papirja in embalaže, Ljubljana
- Kuverta Ljubljana
- TIKa Trbovlje
- Papirografika Ljubljana
- Rudnik kaolina in kalcita Kamnik

- Kneževac, DO za zbiranje sekundarnih surovin, Beograd
- DSSS SOZD Slovenija papir Ljubljana.

Članice SOZD so v prvem četrletju 1988 ustvarile 226.029 mio din celotnega prihodka, to pa je za 109 % več od lanskega prvega četrletja in za 17 % manj od planiranega. S prodajo izdelkov na tujih tržiščih smo ustvarili 44.088 mio din, to pa je 213 % več kot v enakem obdobju lani. Porabljena sredstva na ravni SOZD znašajo 178.375 mio din in so za 100 % večja kot v lanskem enakem obdobju. Dohodek članic SOZD znaša 47.654 mio din in je za 154 % večji kot v lanskem prvem četrletju, obenem pa zaostaja za 15 % za planiranim dohodkom.

Čisti dohodek znaša 30.310 mio din in je večji od lanskega za 163 %, medtem ko zaostaja za planiranim za 16 %, za osebne dohodke je bilo razporejeno 30.165 mio din, to pa je za 197 % več kot lani v enakem obdobju.

Zaradi izgube v Papirnici Vevče in Papirnici Količevo je bil skoraj ves čisti dohodek SOZD Slovenija papir razporejen na osebne dohodke in skupno porabo. V sklade so delovne organizacije razporedile 5.959 mio din, to pa je za 115 % več kot v enakem obdobju lani.

V nadaljevanju prikazujemo nekatere najpomembnejše podatke o poslovanju, iz katerih pa sledi, da sta bili najuspešnejši DO Papirografika in »Djuro Salaj«, slabe rezultate

pa izkazuje Papirnica Vevče in Količevo.

Delež materialnih stroškov v celotnem prihodku se giblje okrog 60—70 %. Med proizvodnimi organizacijami je izredno nizek v Kuverti, le 32 %. V Vevčah in Količevem so stroški rastli hitreje kot celotni prihodek zato ni ostanka čistega dohodka (zmanjka že za OD). Največji dohodek na delavca so ustvarili v DO Papirografika, v Aeru, v Kuverti in DSSS SOZD, naš dohodek na delavca je pri zadnjih, le TIKa, Rudnik kaolina in kalcita ter Kneževac imajo slabšega. Prav te tri delovne organizacije imajo tudi slabši mesečni neto OD na delavca, vse ostale članice SOZD imajo večje osebne dohodke od naše delovne organizacije.

J. BERNARD

(vrednostni podatki v 000 din)

Delovna organizacija	Celotni prihodek	Materialni stroški	Amortizacija	Dohodek	Čisti dohodek	Za osebne dohodke	Število delavcev	Dohodek na delavca	Mesečni neto OD/delavca	Izvoz v CP %
Krško	58.905.804	39.243.986	4.534.654	13.827.853	9.688.400	6.819.602	2.467	5.602.129	535.624	26,1
Paloma	47.350.589	28.823.861	2.230.781	14.201.239	9.063.668	7.922.050	2.588	5.691.879	617.291	30,1
Vevče	20.252.316	21.887.475	1.501.628	-2.173.722	-3.007.921	-3.403.664	1.356	—	499.136	32,7
Radeče	19.391.294	12.393.168	1.736.537	4.849.457	3.365.115	2.668.049	1.039	4.731.065	509.969	9,6
Količevo	20.500.184	11.775.535	2.580.789	4.424.532	1.883.422	2.462.391	963	4.682.044	514.658	18,5
KTL	29.639.274	19.975.318	859.282	8.023.663	5.915.144	5.011.732	1.923	4.146.596	484.237	6,5
Kuverta	1.466.278	468.906	142.149	727.474	635.517	216.286	79	9.968.025	537.367	10,7
TIKA	2.022.675	1.276.291	86.661	601.984	474.081	375.327	173	3.479.676	429.363	1,6
Papirografika	24.125.509	138.020	26.838	1.704.732	1.216.563	417.889	96	18.529.695	734.456	0,3
Rudnik KK	1.458.386	613.253	92.597	735.965	521.425	508.375	215	3.158.648	432.021	—
Kneževac	188.516	28.108	3.574	58.971	40.815	36.428	42	1.551.868	241.956	—
DSSS SOZD	728.273	70.485	20.230	616.998	513.807	323.318	72	8.619.690	679.957	—
I. SKUPAJ	226.029.098	136.694.406	13.815.720	47.654.146	30.310.036	30.165.111	11.013	4.373.545	534.153	19,5
Aero Medvode	19.450.120	13.057.179	1.544.356	5.307.571	2.484.441	1.748.970	564	9.311.528	542.727	16,2
II. SKUPAJ	247.479.218	149.751.585	15.360.076	52.961.717	32.794.477	31.914.081	11.577	4.619.023	534.579	19,2

Proizvodnja je premajhna

Za nami je pet mesecev poslovanja v zelo zaostrenih gospodarskih razmerah, katere smo skušali premostiti tudi mi, vendar ne moremo trditi, da smo bili dovolj uspešni in prodorni. Še več kupcev je treba pridobiti nazaj, kajti izgubili smo jih zaradi neposlovnosti, jasno pa je, da bo v trenutku, ko je fizični obseg proizvodnje v SR Sloveniji manjši za 4 %, to zelo težko, vendar morajo biti napor komercialne tesno povezani z vsaj enakovloženim trudom v proizvodnji in vseh spremljajočih

funkcijah. V mislih imam bolj razdrobljena naročila, ki so posledica bolj varčnega gospodarjenja naših odjemalcev, ne samo v Sloveniji in Jugoslaviji, ampak tudi zunaj naših meja. Le da zunaj to rešujejo z majhnimi podjetji (drobno gospodarstvo), pri nas pa bo tako manjše naročilo dobil tisti, ki bo pravočasno in kvalitetno tudi tako naročilo izpolnil.

V delovni organizaciji KTL je prenos informacij med deli poslovnega procesa prepočasen in priprava de-

la v večini TOZD premalo fleksibilna. Še vedno bi najraje delali tako kot pred leti, ko je proizvodnja diktirala tempo, medtem ko je sedaj trg tisti, ki nam določa obseg in vrednost proizvodnje. Tržnim razmeram se prepočasi prilagajamo.

V petih mesecih poslovanja smo proizvedli 36.907 ton proizvodov, kar je 1.620 ton oz. 4 % manj od dinamičnega plana in 5 % manj od dosežene proizvodnje v enakem obdobju lani. Po temeljnih organizacijah so odstopanja od plana naslednja:

Kartonaža	—328 t
Lepenka — skupaj	+436 t
— lepenka	+155 t
— papir	+281 t
Valkarton — skupaj	+24 t
— proiz. val. kar.	+691 t
— pred. val. kar.	—667 t
Kartonaža — skupaj	—403 t
— DE 20	—252 t
— DE 30	—151 t
Papirna konfekcija	—211 t
Jelplast	— 31 t
Embalažni servis	+ 35 t
Sigma	— 38 t
DO v ustanavljanju	—1104 t
SKUPAJ DO KTL:	—1620 t

Dobri dve tretjini zaostanka beležimo v DO v ustanavljanju, sledijo pa Kartonaža in Kartonaža ter Papirna konfekcija.

S prodajo izdelkov na domačem in tujem trgu smo dosegli 49.361.716.000 din fakturirane realizacije, ki je za 14 % manjša od dinamičnega plana, ki ga dosegata le Sigma in Papirna konfekcija, od lanskoletne fakturirane realizacije v enakem obdobju pa je letošnja večja za 127 %.

Skupna proizvodnja plošč v Valkartonu je v obdobju januar—maj za 5 % manjša kot lani in za 4 % manjša od dinamičnega plana in znaša 31.626.000 m² oz. 18.797 t. Manjši odjem plošč je bil v Kartonaži in v Valkartonu za predelavo ter v Embalažnem servisu, več plošč kot smo načrtovali pa gre v prodajo izven DO KTL in v izvoz.

Izkoristek materiala znaša za obdobje januar—maj 88,9 % in je za 1 % slabši od lanskega v enakem obdobju. Poslabšali so ga v Kartonaži, Lepenki, Valkartonu, Papirni konfekciji in v Sigmii.

Za obdobje januar—maj znaša produktivnost 27,54 kg/h in je za 5 % slabša od dosežene lanske v enakem obdobju, prav tako pa zaostaja za planirano produktivnostjo za 8 %. Padec produktivnosti, merjene v kg/h je izključno posledica premajhne proizvodnje ob enakem številu ur vloženega dela. Višjo produktivnost od lani izkazujejo v Lepenki, Papirni konfekciji in Jelplatu, planirano produktivnost pa odsegajo samo delavci v Lepenki.

Na konvertibilno področje smo v petih mesecih izvozili 3.496 t izdelkov v vrednosti 1.716.861 USD, kar je 9 % manj kot smo načrtovali in 39 % več kot smo dosegli lani v enakem obdobju. Planiran konvertibilni izvoz presega Valkarton in Papirna konfekcija, ostale temeljne organizacije ga ne dosegajo.

Na klirinško področje smo izvozili le 97 t v vrednosti 192.059 C1 \$, zaostanek za dinamičnim planom je velik (38 %), saj smo izvažali le na Češko.

J. B.

Aktualno

Cene, cene...

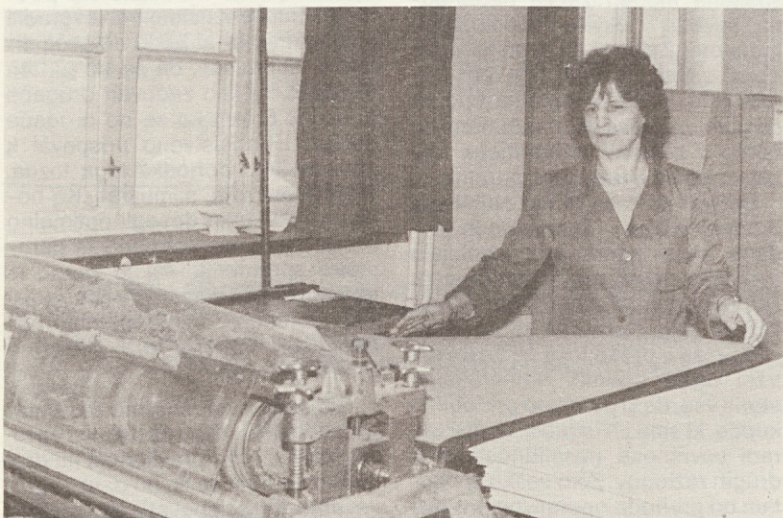
Problem cen nas spremlja že leta v našem vsakodnevem življenju pa naj bo to v službi ali zasebno. Vzroki so v naših specifičnih, nestabilnih gospodarskih razmerah, ki se odražajo v vedno višji, neobvladani inflaciji. Vsi dosedanja ukrepi in reforme niso prinesli zdravlila za negativna gibanja, najbrž zato, ker se nismo lotili pravih vzrokov. Le-ti pa so v slabem delu, zgrešenih naložbah, slabi organiziranosti od delovnih organizacij do dragih in čisto neučinkovitih družbenih ustanov. Vsemu temu pa botruje še skoraj popolna zaprtost našega trga brez vpliva tuje konkurence.

Skrajno resen položaj in zato pritiski tujih upnikov, so spodbudili številne razprave, ugotavljanje vzrokov in na koncu tudi ukrepe zveznega izvršnega sveta. Kljub bojazni in mnogim kritikam sedanjih rešitev, se vendarle pričakuje določene premike vsaj v odnosih naše države do tujine, morda pa vendarle tudi premike v izboljššanem gospodarjenju in iskanju rešitev v vsaki posamezni gospodarski celici. Skoraj gotovo bo prišlo do upadanja kupne moči prebivalstva, zato se bo treba za kupca bolj potruditi in ponudbo popestriti.

Z novimi ukrepi se cene za okoli 60 % proizvodov prosto oblikujejo. To velja tudi za vse naše izdelke, le za del smo dolžni 30 dni pred podražitvijo obvestiti Zvezni zavod za cene (biro program, papirji, siva lepenka). S strani dobaviteljev smo že obveščeni o precej velikih podražitvah, ki se gibljejo od 40 do 80 %. Pri tem se sklicujejo na višje cene energije, prevozov, dražji uvoz in druge stroške proizvodnje. Ob vsem tem seveda tudi sami potrebujemo precejšnje podražitve. Trenutno pospešeno pripravljamo vse potrebno. Za valoviti karton bo podražitev najmanj 43 %, za biro program preko 50 % in podobno za ostale programe. Upamo, da vse to ne bo povzročilo neugodnih posledic in zmanjševanja obsega naročil.

Naša sedanja poslovna uspešnost marsikje ni zadovoljiva, zlasti ne v TOZD Kartonaža, Jelplast in novi tovarni potiskane embalaže. Prepočasi odpravljamo vzroke, ki so predvsem pri nas samih. Tu bo nujna skupna aktivnost za boljše poslovanje, predvsem povečanje količinske proizvodnje, boljše izkoriščanje materialov, manjše zaloge surovin in izdelkov, večji uvoz cenejših materialov, razvoj novih proizvodov in sploh skrbnejše delo. Pričakujemo, da se bodo razmere na našem trgu zelo zaostriale, vloga cen in kvalitete bo pomembnejša, uspeval bo tisti, ki bo svojo proizvodnjo bolje prilagajal razmeram na trgu. Samo s cenami verjetno ne bo možno zagotavljati ustreznega dohodka za nadaljnjo delitev. To pa skratka pomeni: skrbno urejanje cen ob boljšem delu vseh, ki sodelujemo v proizvodnem procesu.

M. CAF

»Utrip proizvodnje mi je dobro poznan«

Delavski svet temeljne organizacije Kartonažna Ljubljana je na svoji seji dne 3. marca 1988 na predlog razpisne komisije za direktorja temeljne organizacije imenoval za 4-letni mandat kandidata Stanislava PETERLINA, roj. 10. 8. 1947, po poklicu ekonomista, s 16 leti delovnih izkušenj, od tega razen zadnjih dveh let vse v gospodarstvu.

8 let je bil zaposlen v DO Slovenijales-Trgovina — TOZD Inženiring in oprema, najprej kot komercialist potem pa na različnih delih od inštruktorja in organizatorja dela do vodje oddelka. Leta 1982 se je zaposlil v DO Komunalno podjetje Ljubljana kot pomočnik direktorja TOZD Javna higiena in je to delo opravljal do februarja 1986, ko je bil imenovan na funkcijo sekretarja Skupščine občine Kamnik, ki jo je opravljal do prihoda v KTL.

V svojem dosedanjem delu se je ukvarjal z različno problematiko, predvsem komercialne in organizacijske narave, vsekakor pa veliko sodeloval s proizvodnimi organizacijami združenega dela, zlasti v Slovenijalesu, kjer je bil zadolžen za koordiniranje poslovanja z večjim številom proizvodnih OZD. Prenajanje izkušenj iz organizacije dela in ekonomike poslovanja v neposredno prakso je še dopolnil v Komunalnem podjetju Ljubljana, kjer je bil za to neposredno zadolžen.

V temeljni organizaciji Kartonažna Ljubljana je nastopil delo 18. aprila. V prijavi na razpis je zapisal, da je reševanje konkretnih problemov in dinamika dela na nalogah direktorja temeljne organizacije povod za njegovo odločitev o kandidaturi. Za intervju sem ga zaprosila po tem, ko se je že dodobra seznanil s situacijo v svoji temeljni organizaciji, o kateri pravi:

Stanislav Peterlin: »Situacija ne dopušča nikakršnega globokega filozofiranja, ampak takojšnje delo na tistih nalogah, ki lahko v krajšem roku dajo neposredne rezultate. Tudi nisem pristaš pisanja kakšnih super programov z vsemi mogočimi tabelami, ampak bolj za to, da se določijo tiste zadeve, ki se jih da realizirati na kratek rok, da se preprosto in vsem razumljivo zapišejo, ostale pa usmerijo na daljši rok.«

Ukrepi za izboljšanje poslovanja so sprejeti. katerim ukrepom dajete prednost oziroma kje boste posebej nepopustljivi?

Stanislav Peterlin: »Pripravil sem si svoji koncept dela, ki se na ukrepe pravzaprav navezuje in kot prvo nalogo poudarjam **vzpostavite normalne proizvodnje**, saj se vse ostalo na proizvodnjo le navezuje ter ji pomaga tako ali drugače delati. Kartonažna je bila dobra firma, ki pa žal ni skrbela sama zase, ni se razvijala, izgubljala je tržni delež, ni vlagala v svoj razvoj, zato je tudi prišla v situacijo, v kateri je danes. Zato je torej prva naloga — dvigniti proizvodnjo na nivo, ki bo v prvi fazi zagotavljal normalno preživetje, kasneje pa še kaj več.

Pod drugo nalogo spada **konsolidacija temeljne organizacije**. Pri tem mislim tudi na reorganizacijo, pa ne v tistem klasičnem smislu, ampak predvsem kot prilagajanje vseh ostalih poslovnih funkcij obsegu proizvodnje, ki je na tej lokaciji ostal. Z izločitvijo potiskane embalaže je ta temeljna organizacija le doživela eno bistvenih sprememb — ostali sta dve enoti, ki pa pri tem obsegu proizvodnje seveda nista sposobni preživljati vsega

predvsem pa nam manjka nekaj strokovnjakov, če se želimo razvijati. Za to pa je potrebno izpolniti tudi določene pogoje, konec koncev je potrebno urediti tudi osebne dohodke — urediti kompletan sistem in (spet) vzpostaviti določene relacije, da se bo vedelo »kdo pije in kdo plača«, da se bo vedelo, za kaj je kdo kaj zaslužil, kar danes ni čisto jasno. Delamo na novem. Prepričan sem, da je nagrajevanje eden bistvenih elementov za dvig produktivnosti, pod pogojem, da je nagrajevanje zadosti jasno in da direktno stimulira večjo proizvodnjo, zmanjševanje stroškov in vse ostale elemente, kar se je v zadnjih letih slabšalo, če sledimo analizam. Ti

Stanislav Peterlin, direktor temeljne organizacije Kartonažna Ljubljana

obstoječega. Na koncept (optimalnega) organiziranja teh spremljajočih funkcij (transport, skladišče, vzdrževanje, kontrola, splošne zadeve in ostalo) pa veliko vpliva ta lokacija, na kateri smo. Na to se ta hip žal ne da vplivati, dolgoročno gledano pa bo konsolidacija temeljne organizacije v celoti zaključena, ko bo prišla na vrsto selitev na novo lokacijo, seveda če bodo za to pogoji, o čemer se že zdaj resno razmišlja. Ta hip pa se da največ storiti v tej smeri, da se čimbolj racionalno postavijo vse te funkcije, da se vsi mogoči stroški v poslovanju spravijo na minimum. Prepričan sem, da se da marsikaj napraviti, terja pa seveda svoj čas. Računam, da bi se neke do jeseni morali vsaj približati zaželenemu stanju, da torej vse, kar je okrog proizvodnje, samega poslovanja ne bremeni prekomerno.«

Kaj pa kadri?

Stanislav Peterlin: »Kadrovska popolnitev temeljne organizacije je naslednja naloga. Imamo veliko kadra, vprašanje pa je, ali je ves ta kader zaposlen na primerih delih,

v temeljno organizacijo! To je pravilna odločitev pa tudi dogovorjena razmejitev katere marketinške funkcije ostanejo na nivoju delovne organizacije, je dobra. Vse to mora prinesiti določene rezultate.

Čez en teden bomo sicer točno vedeli, lahko pa tudi danes ocenim, da bo plan že drugi mesec zapored dosežen. Delavci so maksimalno motivirani, vendar take rezultate dosegajo z nadčloveškimi naporji, absolutno preveč je še težkega fizičnega dela. Takšni naporji, ki jih vlagajo v delo pa niso vredni človeka, zato moramo najti rešitve, da bo delo bolj organizirano in tudi bolj humano. Ojačati se moramo z novimi kadri prav v neposredni proizvodnji.«

Dotaknila sva se tudi uresničitve predloga za organiziranje tako imenovane invalidske delavnice za delavce s priznanim zmanjšano delovno zmožnostjo. Meni, da ni dobro teh delavcev iztrgati, izolirati iz njihove delovne sredine, zato o takšni invalidski delavnici zaenkrat ne razmišljajo. So se pa že zdaj lotili evidentiranja nalog, ki jih taki delavci v proizvodnji lahko opravljajo. Z uvajanjem novih tehnologij pa bo teh rešitev več, terja pa to seveda določen čas.

Čeprav nerad razpravlja o NOVUMU, mi je vseeno potrpežljivo razložil svoje mnenje o tem sistemu, vpeljanem v TOZD Kartonažna z namenom stimulacije boljšega izkoristka kapacitet, racionalnejše izrabe časa oziroma boljšega dela na sploh:

»Sistem NOVUM je imel svoje čase določene pozitivne rezultate, v dobrem delu te temeljne organizacije je dosegel konkretne rezultate, se pa vsak sistem, ki je v začetku pozitiven, kot instrument pokvari, če ga ne dograjuješ, ne obnavljaš. Nerazumljivo mi je, da v tem delu špiralno-navijalnega programa ni dosegel svojega namena, glede na to, da se proizvodnja pa le odvija v planiranem obsegu. Kratko rečeno: ta stvar me ni prepričala in v novem pravilniku predvidevamo popolnoma druge elemente za nagrajevanje.

Kar se nagrajevanja na sploh tiče, sem pristaš enostavnejših rešitev. Zakaj nagrajuješ? Vedno je potrebno nagraditi tisto, za kar je obojestranski interes, tako interes temeljne organizacije kot abstraktnega subjekta na eni in interes delavca na drugi strani. Ta hip nas »muči« pre nizka produktivnost, še vedno prevelika potrošnja raznoraznih materialov, neracionalno obnašanje na marsikaterem področju. Zato je v sistem treba vgraditi take elemente, ki bodo delavca direktno stimulirali, da se bo na teh sektorjih, na teh zadevah drugače obnašal. S tem ko se bo drugače obnašal, bo bistveno prispeval k povečevanju dohodka tega tozda. To mislimo torej stimulirati. Ko bomo v nekaj letih dosegli optimalno proizvodnjo, bo potrebno te parametre spremeniti, saj je znano iz ekonomije, da vlaganja v isto zadevo v določeni točki postanejo neatraktivna. Tako je torej potrebno razmišljati o tem.

Situacijo v kakršni smo, razumejo vsi zaposleni, zlasti pa delavci v proizvodnji in ta pripravljenost mi daje veliko upanje, da se bo dalo nagrajevanje hitro izpeljati, do začetka

dopustov, zato da bi v drugo polletje štartali očiščeni starih problemov. Spremenili smo makro organizacijo temeljne organizacije, formirali smo šest enot s proizvodnjo kot nosilno. Zaradi spremembe makro organizacije smo prisiljeni spremeniti tudi mikro organizacijo — po najhitrejšem postopku izpeljati spremembe razvida del in nalog. To pa pogojuje tudi spremembe sistema nagrajevanja. Poudarjam, da akcija na nivoju delovne organizacije za vzpostavitev drugačnega informacijskega sistema sovпада z našimi plani, ali drugače povedano nas sili, da stvari tudi pri sebi uredimo. Lotili se bomo torej urejanja vsakega posameznega dela produkcijskega procesa. Danes imamo ogromno zastojev zaradi tega, ker nimamo pravočasno na razpolago pravega materiala, moramo pa biti pripravljeni na hitro reagiranje. Velik del skladišča v Blagovno transportnem centru nameravamo preseliti na Čufarjevo, saj nas najemnina skladišča ogromno stane. Skratka, urediti moramo tudi to hišo na Čufarjevi. V te prostore se je preselila tudi Papirna konfekcija in ko bodo preselitve končane, bo tukaj bistveno drugače. Če zaključim: organizirati in urediti moramo proizvodnjo in postaviti zaključene celote, delo znotraj njih pa bistveno drugače organizirati.«

V glasilu smo prebrali že veliko kritičnih komentarjev na uvajanje proizvodnje sodov. To je res skrajni primer uvajanja nekega novega proizvoda. Kdaj boste prve sode poslali kupcem?

Stanislav Peterlin: »Prve količine sodov, gre za testne količine, bomo kupcem poslali prihodnji teden (opomba: v tednu od 5. 7. do 8. 7.). Manjka nam sicer še ena drobna podrobnost, kar pa bomo v kratkem razrešili.«

Kaj delate kadar niste v službi?, me je ša zanimalo za zaključek razgovora.

Stanislav Peterlin: »Priznam, da me tovarna precej zaposluje. Živim v Komendi in tudi z vožnjo iz službe in v službo izgubim precej časa. Vi-kende izkoristim za ukvarjanje z otroci, pa tudi okrog hiše je vedno delo. Ukvarjam se tudi z rekreacijo, ki je po takem delu res potrebna. Blizu imam Savo in Zbilje, veslam, kolesarim, v zadnjem času pa se ukvarjam tudi s tenisom.«

Direktor Peterlin zagotavlja, da je po naravi optimist, optimist pa ostaja tudi v KTL. Kot sam pravi, so si odprli malodane 1000 front, zato mi v zaključku preostane le še to, da mu zaželim uspešno reševanje napočenih problemov pa dobre sodelavce.

M. ŠTREKELJ

Spremembe statuta delovne organizacije

V aprilu mesecu so delavci v vseh temeljnih organizacijah v sestavi delovne organizacije na referendumu sprejeli spremembe samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo. Razlogi za spremembe tega sporazuma so bili zunanji (novela ZZD) in notranji (opredelitev razmerij med TOZD na novih osnovah).

Ker je sporazum o združitvi v delovno organizacijo konstitutivni in po hierarhiji aktov najvišji akt v delovni organizaciji, je bilo potrebno uskladiti tudi druge, po hierarhiji nižje akte.

Pri tem moramo upoštevati, da samoupravni sporazum o združitvi glede na svoj položaj oziroma vlogo ureja vsa temeljna vprašanja glede razmerij med temeljnimi organizacijami, podrobneje pa drugi samoupravni akti. Od teh aktov je prvi najpomembnejši akt statut delovne organizacije, ki po svoji vsebini dopolnjuje določbe sporazuma zlasti glede organiziranja dela in poslovanja v delovni organizaciji in uresničevanja samoupravljanja.

V skladu s tako opredeljenim položajem statuta delovne organizacije so bile predlagane tudi njegove spremembe, ki se nanašajo na:

1. organiziranje dela delovne organizacije

Osnovni principi za organiziranje, usklajevanje in vodenje dela in poslovanja delovne organizacije se sicer ne spreminjajo, s tem da je dano to pooblastilo generalnemu direktorju.

Pri tem ponovno poudarjamo, da uveljavljeni princip funkcionalno-matrične teamske organiziranosti še vedno velja. V tej obliki organiziranosti se delavci povezujejo vertikalno po organizacijskih enotah ter horizontalno po delovnih zadolžitvah.

2. uresničevanje samoupravljanja

V tem poglavju se dopolnjujejo temeljne določbe iz samoupravnega sporazuma o združitvi glede uresničevanja samoupravljanja, ki se nanašajo na:

— pooblastila delegatom za odločanje v skladu oziroma v okviru smernic (in ne stališč);

— določitev roka za ponovitev referendumu (60 dni po izvedbi);

— opredelitev primerov, ko se izvede ponavljalni postopek, če ni bilo doseženo soglasje pri sprejemanju odločitev;

— opredelitev vloge generalnega direktorja v postopkih odločanja.

Glede na spremenjeno obliko vodenja delovne organizacije je bi-

lo potrebno na novo opredeliti postopek imenovanja in razrešitve generalnega direktorja in vodje delovne skupnosti. Pri tem se postopek za imenovanje generalnega direktorja bistveno ne spreminja glede na dosedanje ureditev.

V zvezi z na novo opredeljeno funkcijo vodje delovne skupnosti je bilo potrebno opredeliti tudi postopek za njegovo imenovanje in razrešitev. Pri tem gre za smiselno enak postopek kot v primeru imenovanja in razrešitve generalnega direktorja, z določeno posebnostjo, da ga imenuje oz. razrešuje delavski svet delovne organizacije potem, ko dobi mnenje delavskega sveta delovne skupnosti.

3. posebne določbe v zvezi s poslovanjem delovne organizacije

V zvezi z uporabo osnovnih sredstev so določena načela, ki zavezujejo temeljno organizacijo k čimvečji mobilnosti osnovnih sredstev. Tako je določeno, da temeljna organizacija, ki ne uporablja (trajno ali začasno) osnovnega sredstva, ponudi to osnovno sredstvo drugim temeljnim organizacijam v sestavi delovne organizacije. Obvezna pa je takšna ponudba v vseh primerih, ko gre za odprodajo takšnega sredstva (razen če gre za posamezne stvari manjše vrednosti).

Pri ostalih spremembah je bilo potrebno uskladiti pristojnosti glede na novo funkcijo generalnega direktorja in vodje delovne skupnosti ter črtanjem delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi na nivoju delovne organizacije.

IVANKA KOBASIČ

Z referendumu v DSSS za sprejem sprememb samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev in statuta DSSS dne 23. junija

Z referendumu v TOZD PAKO 23. junija za sprejem sprememb statuta in samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev temeljne organizacije

Drugi o nas — Gradisov vestnik z dne 10. 6. 1988

Ob 90-letnici Kartonažne tovarne Ljubljana

Odpri novo tovarno

V industrijski coni ob Letališki cesti v Ljubljani sta se obstoječim delovnim organizacijam pridružili še dve novi. Pred kratkim so odprli prostocarinsko cono Blagovno transportnega centra, v soboto 28. maja pa novo Tovarno potiskane embalaže v ustanavljanju.

Tovarno so odprli ob 90-letnici delovne organizacije Kartonažna tovarna Ljubljana. Površina nove tovarne znaša 9 tisoč kvadratnih metrov, njena vrednost pa 4,4 milijarde dinarjev. Zgradil jo je tozd Gradbena operativna Ljubljana, potem ko so se v KTL odločili za novo gradnjo, saj so bili na dosednji lokaciji ob Čufarjevi ulici prostorsko zelo utesnjeni, delali pa so v slabih delovnih razmerah.

V tovarno so preselili že okrog 80 odstotkov strojev iz stare tovarne, kupili pa so tudi nekaj novih, med katerimi tudi najsodobnejši laserski

rezalnik. Proizvodnja bo računalniško krmljena, obratovalo pa bo šest proizvodnih linij. Računajo da bodo, ob ugodnih tržnih razmerah, letno proizvajali do 12 tisoč ton potiskane embalaže.

Otvoritve, na kateri so podelili priznanja 31 delavcem Kartonažne tovarne Ljubljana, so se udeležili predstavniki naše občine in mesta Ljubljana, v kulturnem programu pa je nastopil oktet Gaudeamus.

Slavnostni govornik je bil predsednik izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljana **Hrvoje Drašković.**

C. P.

Po mnenju sekretariata za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, z dne 6. 6. 1979, je Glasilo KTL na podlagi 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, 33-316/72) oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

Kako pa je pri nas v KTL na tem področju?

Minilo je leto in pol od prejšnjega seminarja in zopet je Univerza Edvarda Kardelja iz Ljubljane priredila 16. seminar z naslovom »Avtomatizacija strege in montaže«. »Lakos« (laboratorij za tehnično kibernetiko, obdelovalne sisteme in računalniško tehnologijo) je v sodelovanju s pokroviteljem to je združene »Iskre« dolenske regije, uspešno priredil seminar, ki se ga je udeležilo približno tristo udeležencev.

Udeležencem seminarja se je s svojimi deli predstavilo 25 večinoma mladih inovativno usmerjenih strokovnjakov iz različnih vej industrije. Kot zanimivost naj povem, da se je tega seminarja udeležilo precejšnje število udeležencev v lastni režiji ali pa so jih na seminar poslali zasebni delodajalci. To pomeni velik premik in zanimanje za najnovejšo tehniko tudi v zasebnem, drobnem gospodarstvu, kajti zasebniki se dobro zavedajo, da morajo nujno slediti sodobnim trendom razvoja, da bi lahko vsaj delno stopali v korak z ostalo slovensko industrijo.

Tematika seminarja je kot vedno obsegala naslednje:

- Fleksibilne strežne naprave in robotizacija,
- Avtomatizirana strega v kovinski industriji,
- Možnost uporabe robotizacije v montaži,

- Ureditev in varno delovanje fleksibilnih strežnih naprav,
- Elementi in podsestavi za avtomatizacijo strege,
- Okrogla miza o problematiki vsega naštetega.

Ves čas seminarja je bil v razpravi dan poudarek na modernizaciji in humanizaciji delovnih mest. Eno temeljnih gibal spreminjanja sveta je danes znanost s tehnologijo v informacijsko-kibernetiki razvojni fazi, ki ljudem omogoča dostop do kulturnega in materialnega napredka. Zaostajanje na teh področjih danes ni enako tistemu izpred desetletij. Gospodarske organizacije, ki niso sposobne za odločilne razvojne korake, zaostanejo v enem letu bolj, kot so v 60. letih, če so tehnološko prespale desetletje.

Drugi razlog, da razvoj ne poteka s hitrejšim tempom, je tudi prisotnost različnih miselnosti, ekonom-

skih zmožnosti podjetij, predvsem pa tehničnih zmožnosti naše industrije.

Danes smo še vedno zelo odvisni od tuje pameti in tujih proizvajalcev, vsi se pa dobro zavedamo, kakšne prepreke je treba premagati in koliko truda je potrebno vložiti, da se lahko izpelje ena sama samcata izboljšava na nekem stroju ali orodju — to pa vse zaradi nekaj nesmiselnih paragrafov v naši neurejeni zakonodaji. Upam si trditi, da imamo v Sloveniji zelo veliko strokovnjakov, ki so se zmožni enakovredno kosati s kolegi istih strok iz zahodnega sveta in, da jih s svojim znanjem in iznajdljivostjo celo prekašajo. Toda kljub vsem tem sociološkopoličnim oviram si avtomatizacija utira pot v našo industrijo.

Ob uvajanju avtomatizacije se moramo zavedati, da je osnovni namen avtomatizacije zmanjšanje stroškov izdelave, skrajšanje pretoknih časov ter izboljšanje kvalitete izdelkov. Avtomatizacija proizvodnje mora biti več kot samo zmanjšanje stroškov za plače delavcev, avtomatizacija pomeni tudi zmanjšanje materialnih stroškov z zmanjševanjem izmeta ter skrajša-

njem časa vezave obratnih sredstev.

Zanimivo temo je podal tudi republiški inšpektor za delo (nekdanji sodelavec iz KTL) v zvezi z varnostjo delovnih mest in uporabo manipulatorjev in robotov tam, kjer je nevarno in zdravju škodljivo delo. Žalosten pa je podatek, da smo na tem področju med zadnjimi v svetu.

Kako pa je pri nas v KTL na tem področju? Se morda držimo trditve oziroma se bojimo nevarnosti nezaposlenosti ob uvajanju avtomatizacije? Ali pa smo preveč zaposleni z različnimi »inovativnimi« prijemi na področju razporeditve prostorov, strojev in skladišč za TOZD Kartonažna in PAKO? Znano je, da se pripravlja nova varianta glede razporeditve delovnih prostorov in strojev za PAKO. Za podatek naj povem to, da je Papirna konfekcija vložila v obnovo prostorov (marec—april 1988) preko 5 starih milijard dinarjev. Po novi varianti razporeditve prostorov pa naj bi po kratkemu postopku pozabili na del vloženi denarni sredstva in na obnovljene prostore, »popokali« naj bi »kufre« in se zopet malo preselili. Nekaj »gor«, nekaj »dol«. Tako mimogrede recimo vzameš v roke svinčnik, pokličeš na posvet še kakšnega »strokovnega« delavca, ne pozabiš na gradbeni načrt stavbe, vrišeš stroje, kje naj bi recimo stali in — selitev je končana. Stroški vrtočlavo rastejo, (na račun Papirne konfekcije), stroji se brezglavo selijo, kvarijo, težaški delavci (vzdrževalci) pa zelenijo od jeze. Sprašujemo za to odgovorne delavce: »Kje ste bili s svojimi predlogi in idejami pred selitvijo Papirne konfekcije v prostore Kartonažne?« Ali je to mogoče merjenje moči vodilnih (Kartonažna, PAKO) in kdo bo nosil vse stroške, ki so in bodo še nastali ob morebitni ponovni selitvi? Včasih se človeku zazdi, da se določeni tovariši v KTL močno trudijo, da bi z različnimi takimi »pogruntacijami« zmanjšali uspešnost sosednjega tozda in s tem delno znižali razliko med uspešnostjo tozdov. No, upajmo da takih in podobnih »inovacij« v KTL v bodoče ne bo veliko. Zaželeno bi bilo, da bi se pojavilo več tehničnih inovacij, čeprav na žalost naša delovna organizacija preveč ne podpira delavcev, ki bi se bili voljni ukvarjati s tem področjem. Na žalost pa v nekaterih temeljnih organizacijah inovativno dejavnost celo zavirajo in jo jemljejo kot nekaj nepotrebne, nezaželenega ali celo škodljivega. Da je ta trditev točna obstaja lep primer v TOZD PAKO, ko je bila pisna vloga predlagatelja (7. 3. 1988) o tehnični izboljšavi oziroma o avtomatizaciji delovnega mesta — ingnorirana in do danes še ni bila obravnavana. Komentar na sestavek o seminarju avtomatizacije in na ta zadnji podatek — ni potreben.

A. ZAJC

Seznamamo vas z vsebino razširjene seje Zveze sindikatov Slovenije

Sindikat skuša odgovoriti na izzive današnjega časa

Za 24. junija je predvidena razširjena seja Zveze sindikatov Slovenije. Njen cilj je sprejeti usmeritve za preobrazbo sindikata, da bo sposoben pomagati tej družbi iz krize, ne več kot državni sindikat, marveč kot organizacija delavcev.

Dosedanje razprave so pokazale, da so usmeritve zadnjega, 11. kongresa, še vedno sprejemljive in da je v tem gospodarskem in političnem trenutku potrebno poudariti tiste, ki vodijo sindikat v večjo samostojnost in prilagojenost interesom delavcev — poiskati organizacijske in akcijske prijeme, po katerih naj se ZSS preobrazi iz splošne družbenopolitične organizacije v interesno, v gibanje. To pomeni, da mora zanjo postati pglavitni osebik njen član, da morajo vodstva opustiti forumski način dela in se osredotočiti na obrambo samoupravnega, gmotnega in socialnega položaja delavcev.

Izhodiščne in strateške usmeritve razširjene seje so:

- vrniti oblast delavcem in omejati vlogo države;
- spremljati in delovati za razvojno prenovo gospodarstva, njegovo večjo učinkovitost;

- uveljavljati sistem in politiko osebnih dohodkov, ki bosta spodbujala k delu in večjim gospodarskim dosežkom;

- boriti se za socialno varnost delavcev z jasnimi in uresničljivimi programi, ki bodo predvideli vire sredstev za njihovo pokrivanje.

Da bi sindikat to dosegel si mora izboriti vpliv na odločitve v skupščinah na vseh ravneh. Kadar se odloča o temeljnih vprašanjih delavcev, morajo biti stališča sindikata podlaga za usklajevanje politike.

Sredstva in ukrepi za to so predvideni v usmeritvah, treba pa se jih bo poslužiti. Predsedstvo sveta ZSS poudarja, da se je treba v prvi vrsti posluževati legitimnih načinov pri reševanju spornih zadev, pri čemer pa mora tudi stavka obveljati kot legalno sredstvo za uveljavljanje zahtev delavcev.

Sindikalna vodstva je treba okrepiti s kadri, ki jim člani zaupajo in ki

so sposobni zaradi svojega znanja in izkušenj učinkovito uveljavljati zahteve članstva.

Za sprejem na razširjeni seji so predlagani tudi štirje statutarni akti:

- navodilo za včlanjevanje v ZSS, ki naj nadomesti dosedanje avtomatizem včlanjevanja;

- pravilnik o pogojih in postopku za izrekanje ukrepov članom ZSS;

- oblikovanje sklada za zagotavljanje pomoči članom ZSS;

- pravilnik o organiziranju in delovanju služb pravne pomoči.

Predsedstvo je povabilo k razpravi o teh vprašanjih vse organe in organizacije sindikata, pri čemer je treba vključiti tudi sredstva javnega obveščanja, med njimi tisk v organizacijah združenega dela.

Funkcionarji ZSS so osebno odgovorni za kakovosten potek razprave v okviru objavljenih smernic. Na ta način bo skušal sindikat odgovoriti na izzive današnjega časa.

inf. služba

Blišč in beda ekonomske propagande

Med delavci v marketingu je znana ugotovitev, da je polovica sredstev za ekonomsko propagando vržena proč (porabljena brez učinka), pri čemer je glavni problem v tem, da ne vemo, katera je ta polovica.

Ugotovitev sicer deluje predvsem šaljivo, vendar vsebuje tudi grenko resnico. Ta resnica sestoji iz naslednjih elementov:

— če izdelek kvalitetno in tržno ni preizkušen, mu tudi obilna ekonomska propaganda ne more pomagati. Torej, ekonomska propaganda ne more biti nadomestilo za razvoj izdelka in za njegove tržne raziskave;

— če ekonomska propaganda ob pravem času ne doseže svoje ciljne publike (to je porabnikov izdelka) in če ne doseže zadostnega števila »sevanj«, so tako uporabljena sredstva bila zaman, ker ne pripomorejo k boljši prodaji izdelka. Raziskava trga mora predhodno ugotavljati tzv. ciljno publiko, to je zlasti njeni osnovni karakteristik (proizvodno oz. investicijsko blago ali blago široke porabe), njeno število, lociranost, potrošne navede in tej publiki ustrezne medije. Za široko porabo so to RTV, časopisi, revije, plakati in podobno, za blago investicijske porabe pa se direktno obračamo na kupce, ki se običajno ne pojavljajo v velikem številu. Tako kot publika in mediji je pomembna primerna frekvenca in tudi čas oglašanja: znano je, da povprečni poslušalci oz. bralci ne registrirajo sleherne objave oziroma oglasa v tako imenovanih sredstvih tržnega komuniciranja, zaradi česar jih je potrebno večkrat ponoviti. Če je slednji »večkrat« premajhen, so bila vsa porabljenega sredstva neučinkovita. Pri oglaševanju tudi ne smemo zanemariti sezonskih vplivov;

— ne nazadnje igra vlogo pri uspešnosti sredstev za propagando kreatorstva moč avtorjev oz. oblikovalcev propagandnega sporočila in končno cena, ki je lahko bolj ali manj ustrezna kvaliteti propagandnega sporočila.

Poleg svojih večletnih izkušenj na tem področju, naj citiram še predsednika Zveze društev ekonomskih propagandistov Slovenije V. Žlajpaha, ki je v svojem poročilu na letni skupščini zveze dejal med drugim: »Naša stroka bo postala še večje lovišče za armado »fušarjev« iz naših vrst in za drobno peščico svobodnjakov, ki znajo oblikovati, fotografirati, snemati filme itd. Cene, ki jih dosega nekateri naši umetniki, so v nekaterih primerih že tako astronomske, da nam tega niso hoteli verjeti niti v tujini. Lahko bi vam navedel materialne dokaze, da lahko posamezniki s storitvami na našem področju zaslužijo v enem popoldnevu tudi pol milijarde starih dinarjev in da so naši televizijski oglasi tehnično neprimerno slabši, manj dodelani in dražji kot v tujini.«

K uvodni ugotovitvi bi lahko dodal samo to, da v primeru, da ni bila opravljena tržna verifikacija ter pravilen razvoj in lansiranje izdelka, če je ekonomska propaganda zgrešila svoj cilj oz. bila »preredka« ter smo preplačali dobljeno kvaliteto sporočila, potem je tudi govoriti o »polovici stran vrženih propagandnih sredstev« več kot optimizem.

Na osnovi zgoraj povedanega ne smemo priti do eventualnega zaključka, da je ekonomska propaganda (ki jo nekoliko širše vzeto imenujemo tudi tržno komuniciranje) manj pomembna prvina iz takozvanega marketinškega spleta. Nasprotno: v primerjavi s politiko prodaje in distribucije, s politiko cen in s politiko upravljanja izdelkov je tržno komuniciranje nepogrešljiv proces informiranja, ki se mora odvijati obojestransko, med delovno organizacijo in potrošniki v vzajemnem interesu. Tako je interes delovne organizacije čimbolje informirati potrošnike in hkrati biti čimbolje informiran o reagiranju potrošnikov. Ekonomska propaganda ima za nalogo združiti vse napore, ki zasledujejo enotni marketinški cilj delovne organizacije. Zato pomeni propaganda dosti več od oblikovanja oglasov, spotov, plakatov, filmov in podobno, lahko rečemo, da je vodilni instrument, ki je direktno podrejen vodstvu delovne organizacije. Samo slednje lahko na osnovi tržnih informacij postavlja smernice za oblikovanje propagande in odreja sredstva in argumente za predstavitev izdelka oz. delovne organizacije v javnosti.

Ker smo v praksi priča posameznim pretencioznim mnenjem, da lahko naše trajno angažiranje propagandnih agencij pomembno izboljša naš tržni položaj, smatram za umestne nekatere pripombe k takim predlogom:

— namesto sedanjega plačevanja same propagandne storitve, bi bila upravičena uvedba določene dohodkovnega odnosa, to je: plačilo propagandne agencije naj bo odvisno od plasmana propagiranega izdelka oz. skupine izdelkov;

— za vsako storitev je treba iskati več ponudnikov, v konkretnih razmerah je »hišna agencija« lahko izvor nerealno visokih izdatkov in zato načelno neugodna;

— pomislek, da se nam ne splača zaposlovati aparata strokovnjakov za ekonomsko propagandno kreacijo in da je ceneje iskati tozadevne zunanje usluge — je vsekakor utemeljen. Enako utemeljena pa sta tudi pomisleka o angažiranju zunanjih strokovnjakov tudi na dru-

gih področjih tržnega spleta, npr. pri raziskavah tržišča, pri razvoju izdelka;

— pri finančnem načrtovanju za uvedbo nekega novega izdelka na tržišče je potrebno iskati razumna razmerja med stroški posameznih aktivnosti. Iz še nedavne preteklosti lahko preberemo v zapisniku neke iniciativne skupine za nov izdelek iz KTL: »Tržnih raziskav za izdelek ob tej priliki ne bomo izvajali, ker razpolagamo s tržnimi izkušnjami podobnega izdelka. Namesto za raziskave bomo sredstva uporabili za komuniciranje s tržiščem.« Ob uvedbi novega dizajna, novih materialov in novih načinov uporabe je bil tak pasus res mizeren.

Za ponazoritev katere vrste tržnega komuniciranja (v širšem smislu) največ prispevajo k uspešnim poslovnim izidom, naj navedem rezultate raziskave iz ZDA, objavljene v reviji MM, april 1985, str. 27. Čeprav izsledkov ni mogoče posplošiti na različne države z različnimi gospodarskimi sistemi, so še vedno vredni, da si jih ogledamo, saj so v znatni meri relevantni tudi v naših pogojih poslovanja. Analiza je bila opravljena med 2500 proizvodnimi podjetji in je pokazala, da so bili deleži posameznih metod pri uspešnem poslovanju naslednji:

— osebna prodaja	45 %
— neposredno oglaševanje	44 %
— sejmi	24 %
— prodaja po pošti	20 %

— telefonsko trženje	15 %
— kuponi iz revij	14 %
— katalogi	11 %
— drugo	4 %

Seštevek je večji od 100 %, ker je možnih več odgovorov. Iz gornjih podatkov izhaja, da je osebna prodaja najboljša metoda pridobivanja kupcev, kateri tesno sledi oglaševanje. Prednost sejmov je, da se na enem mestu srečajo številni znani in potencialni kupci, ki imajo možnost primerjave s konkurenco. Prodaja po pošti je po splošnem mnenju premalo razširjena, čeprav je zlasti primerna pri novih izdelkih. Skrivnost njenega uspeha je poiskati cilj, to je ustrezno publiko, sicer so rezultati razpršeni in stroški previsoki. Pri tem je pomemben tudi poslani paket gradiva. Sam katalog ali prospekt ne animirata zadosti kupcev, potrebni so še drugi kontakti (telefonski pogovor, obisk). Zanimivo je, da le 11 % anketirancev meni, da je katalog sam po sebi učinkovita komunikacija. Večina katalogov namreč ni izdelana tako, da privabi kupca, marveč so pripomoček za označitev izdelka. Uspeh zagotavlja šele vzporedna oglaševalska akcija.

Gornje misli naj zaključim s priporočilo: ravnajmo s propagando kot z ognjem — pri katerem se pametni pogreje, nespametni pa opeče.

mgr. VLADIMIR PEKLE

Primopredaja je opravljena ...

30. aprila je dopolnil pokojninsko dobo Milan Seme, dosedanji glavni in odgovorni urednik Glasila in Biltena, sicer pa po delovnih nalogah zadolžen za informiranje delavcev. Kot sam poudarja v poročilu delavskemu svetu o urejanju Glasila, se problematike okrog tega ni manjkalo, izdana Glasila od leta 1982—1988 in bogat fotoarhiv pa pričajo, da mu idej in ustvarjalnosti ni manjkalo.

Formalne primopredaje se nisva šla. Predvsem sva skupaj razmišljala o vedno prisotni težnji po krepitvi dopisniške mreže, novih prijemih za popestritev Glasila in (boljši) odziv bralcev — članov kolektiva KTL.

Z vsem tem se zdaj spoprijemam jaz in to je pravzaprav vse, kar sem vam želela sporočiti. Predstavljala se vam bom skozi svoje pripevke, na vas pa je, da ocenjujete in se odzivajte.

**Glavni in odgovorni urednik
Majda Štrekelj**

Povabilo k pisanju

Delavski svet delovne organizacije je na 2. redni seji dne 25. 5. 1988 sprejel IV. spremembe Pravilnika o nagrajevanju sodelavcev Glasila in Biltena KTL. S temi spremembami se avtorski honorarji dopisnikom povečajo za 60%, za isti odstotek pa je se povečal tudi nagradni sklad za nagradne križanke.

Navedena informacija naj izzveni kot eden od »impulzov« za dopisovanje v Glasilo, poleg osnovnega motiva: informirati in biti informiran.

I.S.

S predstavitev DO PRIS

Bomo »jutri« bolje organizirani in informirani v naši delovni organizaciji

Že dalj časa se uveljavlja misel v večini organizacij združenega dela, da je za uspešno poslovanje prvi pogoj dobro izdelan informacijski sistem. Rezultati bi bili hitrejši tekoče poslovanje in učinkovitejše sodelovanje med posameznimi službami. Ob tem je tudi manj možnosti, da pride do podvajanja oziroma prekrivanja posameznih del.

Ta in ostala pozitivna dejstva dobro izdelanega informacijskega sistema so privedla naše poslovodstvo in službo za AOP do tega, da so začeli z aktivnostmi na razvoju informacijskega sistema naše delovne organizacije in prehoda na lasten računalniški sistem. Pri tem nam bo pomagala delovna organizacija PRIS kot zunanji svetovalec na projektu »Program razvoja informacijskega sistema DO KTL«.

V torek, 26. aprila 1988, je bilo prvo, uvodno predavanje, na katerem je predstavnik PRISA predstavil njihovo delovanje v celoti in tudi to, kaj lahko pričakujemo po opravljenem delu v naši delovni organizaciji od skupnega projekta.

Marsikdo se bo vprašal, zakaj »skupnega«? Odgovor je: naše dobro sodelovanje, poznavanje problemov in dajanje točnih informacij vse to so pogoji, da bo ob dobri analizi stanja dosežen uspešen končni rezultat.

Že sam pristop k delu, ki nam je bil predstavljen, obeta veliko, saj ne bo uporabljen tisti način dela, ko se najprej vse »vrže« na papir in s pritiskom »na gumb« v trenutku uvede nov način dela in razmišljanja. Osnova je, da se izdelajo posamezne variante, ki so nato ponudijo uporabniku, da v praksi določeno varianto preizkusi in morebitna ozka grla sporoči izvajalcu.

Le tak način zagotavlja, da nam bo skupno uspelo izdelati dober načrt informacijskega sistema, ki ga bo nato potrebno skrbno, načrtovano in sistematsko uvajati v posamezne službe.

Vsi si želimo, da bi bilo delo kvalitetno in v roku opravljeno, sam pa bom poskušal sproti spremljati izvajanje omenjenega projekta ter vas preko Glasila informirati, saj menim, da je dobro informiranje od samega začetka prvi pogoj, da bo lahko celoten projekt iz papirja hitro zaživel v praksi.

Naj se vam na koncu predstavi delovna organizacija PRIS:

Namen predstavitev je spoznati udeležence z modernimi pristopi k aktivnostim na naslednjih medsebojno povezanih področjih gradnje računalniško zasnovanih informacijskih sistemov (RZIS):

- Načrtovanje informacijskih sistemov
- strateško načrtovanje informacijskih virov
- načrtovanje organizacije RZIS in informacijskih centrov
- načrtovanje distribuirane obdelave podatkov in medsebojno povezljivih informacijskih sistemov
- načrtovanje računalniških kapacitet

- Svetovanje na področju načrtovanja, gradnje in uporabe informacijskih sistemov
- izbor metodologij za gradnjo informacijskih sistemov
- razvoj informacijske arhitekture

- ovrednotenje in izbor sistema za izgradnjo in krmiljenje baz podatkov ter orodij IV. generacije
- modeliranje podatkov, standardni modeli podatkov in načrtovanje baz podatkov
- standardi, postopki in organizacija skrbništva podatkov ter baz podatkov

- Inženiring pri gradnji informacijskih sistemov
- zagotavljanje uspešnega izvajanja projektov gradnje informacijskih sistemov

- Izobraževanje načrtovalcev, skrbnikov in uporabnikov informacijskih sistemov za:
- gradnjo informacijskih sistemov
- načrtovanje informacijskih virov
- načrtovanje baz podatkov
- vodenje informacijskih centrov.

BOGO SEME

Novi »stari« predsednik delavskega sveta delovne organizacije

»Konsolidirati moramo tudi rezultate poslovanja in medsebojne odnose«

Že v prejšnji številki Glasila smo vas s fotoveščjo informirali, da je bil za predsednika delavskega sveta delovne organizacije ponovno izvoljen dosednji predsednik Mirko Urbas iz TOZD Kartonaže Rakek.

To je bil tudi povod za najin razgovor, na katerega je rade volje pristal po petkovi seji delavskega sveta 27. maja.

»Ali je težko biti predsednik delavskega sveta?« me je za začetek zanimalo, glede na njegove izkušnje že iz prejšnjega mandata.

Mirko Urbas: »Mislim, da je to težko in odgovorno delo. Predvsem je bilo težko vodenje nekaterih sej v prejšnjem mandatu, ki sem jih vodil kot namestnik predsednika (zaradi neplanirane odsotnosti takratnega predsednika) in na to nisem bil pripravljen. Pa tudi obravnavana problematika sama je bila težka in pomembna, predvsem ocenjevanje dela poslovodnega odbora in iskanje rešitev za kadrovske konsolidacije vodstva. Zdaj, ko je za mano vodenje pravzaprav dveh tretjin sej v prejšnjem mandatu, je lažje. Imam pa tudi druge izkušnje z vodenjem sej — sem predsednik zbora krajevnih skupnosti v občini Cerknica, kjer je dva do trikrat letno potrebno voditi sejo občinske skupščine. Vendar, če je seja pripravljena, če so gradiva in poročevalci pripravljeni, potem se sejo da voditi.«

Kako ocenjuješ pogoje za delo delavskega sveta in odziv delegatov?

»V prejšnjem mandatu je delo delavskega sveta potekalo v redu. Morda bi poudaril, kar smo ugotovili tudi na današnji seji, da tisti delegati, ki so najbližje, najtežje pridejo... Pomembno pa je, da je bila sklepčnost vedno zagotovljena in nam zaradi tega ni bilo treba nikoli preložiti seje.

Sejava delavskega sveta je zdaj precej zamenjana, v večini so delegati novi v tem organu, mislim pa, da smo tako delegati kot tudi pripravljenci gradiv pripravljeni storiti vse, da bo delo normalno teklo naprej. Glede na bistveno zaostrene razmere pa pričakujem, da bo opravljanje delegatskih funkcij v tem času še težje kot dosedaj.«

Kaj bi iz prejšnjega mandata lahko izdvojil kot uspeh, kot pozitivno?

Mirko Urbas: »Prejšnji mandat je bil zelo pomemben, ker smo bili soočeni s težkimi problemi, predvsem glede kadrovske konsolidacije vodstva. V glavnem so zdaj ti problemi rešeni in mislim, da bomo v kratkem času uspeli popolnoma konsolidirati vodstvo. Konsolidirati pa bi morali tudi rezultate poslovanja, kar bo osnovna usmeritev in cilj delovanja tega delavskega sveta. Velika prizadevanja je čutiti že sedaj, po drugi strani pa je tudi težav

še veliko. Namreč: tudi rezultate in medsebojne odnose bomo morali konsolidirati, zato da bo KTL spet to, kar je nekoč že bila: uspešna delovna organizacija, poznana po kvaliteti, izpolnjevanju rokov, skratka poslovnosti.«

Pa pogled naprej:

Marko Urbas: »Kot družba smo v težkem položaju, s tem pa tudi naša delovna organizacija. Jutrišnje otvoritev Tovarne potiskane embalaže poudarjam kot pomemben temelj nadaljnjega razvoja enega ključnih delov KTL.

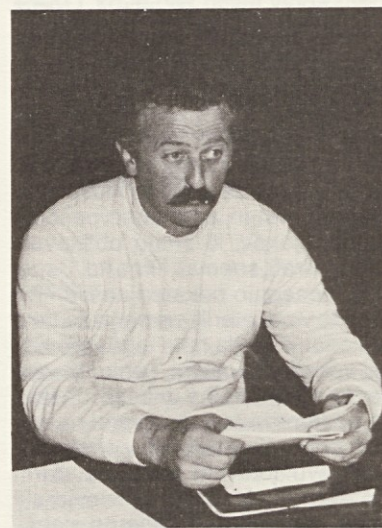
Pred nami je, kot sem že poudaril, še veliko dela. Danes je delavski svet dal v razpravo nadaljnja dva pomembna akta delovne organizacije — statut delovne organizacije in samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in odgovornostih med TOZD in DSSS. Pričakujem, da bo predvsem na samoupravnem sporazumu, s katerim se regulirajo odnosi med temeljnimi organizacijami in delovno skupnostjo potrebno veliko strokovnega dela pa tudi samoupravnih aktivnosti, da bomo prišli do optimalnih rešitev, sprejemljivih za vse temeljne organizacije.«

Zaključila sva s pomenkom o Glasilu, njegovi branosti, vsebini...

Mirko Urbas: »Kot prvo mislim, da strokovni delavci iz temeljnih organizacij s svojimi prispevki premalo sodelujemo v Glasilu. Kot pa poznam razmere v naši temeljni organizaciji pa lahko rečem, da je Glasilo brano, čeprav ni za vse zaposlene enako zanimivo. Zato naj bi vsebovalo več takšnih tem, ki so privlačne za čimširši krog zaposlenih. Za ljudi je zanimiv tudi slikovni material, skratka: z Glasilom je dana ena od možnosti, da se zaposleni seznanijo tudi z delom v drugih temeljnih organizacijah, saj nimajo vsi možnosti s tem se seznaniti neposredno.«

Zagotovil mi je, da Glasilo v celoti prebere, jaz pa sem mu zaželela uspešno usklajevanje (po novem) smernic delegatov. Ločiti zrno od plevla pa tako sam zna.

M. Š.

Mirko Urbas

Nezanesljiv, nesmotrn način dela je najpogostejši vzrok za poškodbe pri delu

30. 6. 1988 je bilo v DO KTL zaposlenih 1.889 delavcev, od teh se je poškodovalo pri delu 48 delavcev: 38 na delu in 10 na poti. Poškodovan se je pri delu vsak 39. delavec, na delu pa vsak 50. delavec. Vsak poškodovani delavec je bil povprečno odsoten z dela 13,4 delovnih dni. Težjih poškodb ni bilo.

Ce navedene podatke primerjamo s polletjem 1987 vidimo, da se je število poškodb pri delu povečalo od 46 na 48 (za 4,3%), resnost poškodb pa zmanjšala od 20,1 na 13,4 (za 33%) izgubljenih delovnih dni za 1 poškodbo.

Pogostnost poškodb pri delu se je povečala od 2,38 na 2,54 (za 6,7%) odstotka vseh delavcev.

Število poškodb na delu se je povečalo od 36 na 38 poškodb (za 5,6%), pogostnost pa od 2% na 2,1% (za 0,5%) vseh delavcev.

Število poškodb na poti je enako kot v lanskem obdobju, to je 10.

V petih, številčno najmočnejših temeljnih organizacijah, je stanje naslednje:

TOZD KARTONAŽNA Ljubljana: Od 686 delavcev se je poškodovalo na delu 19 delavcev. Poškodovan se je vsak 36. delavec. Vsak poškodovani je povprečno болоval 10,3 delovnih dni. V primerjavi s polletjem 1987 se je število poškodb na delu zmanjšalo od 21 na 19 (za 9,5%), na poti pa povečalo od 4 na 7 (za 75%). Resnost poškodb na delu se je povečala od 9,9 na 10,3 (za 4%) izgubljenih delovnih dni za 1 poškodbo. Od vseh poškodovanih je bilo 15 žensk in 11 moških. Torej se je poškodovala vsaka 23. ženska in vsak 30. moški.

TOZD VALKARTON Logatec: Od 387 delavcev se je poškodovalo na delu 8 delavcev. Poškodovan se je vsak 48. delavec. Vsak poškodovani je povprečno болоval 19,25 delovnih dni. V primerjavi s polletjem 1987 je število poškodb na delu enako, to je 8 poškodb, število poškodb na poti pa se je zmanjšalo od 2 na 1.

TOZD KARTONAŽA Rakek: Od 240 delavcev se je poškodovalo na delu 5 delavcev. Poškodovan se je na delu vsak 48. delavec. Vsak poškodovani je povprečno болоval 7,2 delovnih dni. V primerjavi s polletjem 1987 se je število poškodb na delu povečalo od 4 na 5 (za 25%), na poti pa je enako kot ob polletju 1987, to je 1 poškodba.

TOZD PAPIRNA KONFEKCIJA Ljubljana: Od 142 delavcev so se poškodovali na delu 3 delavci. Poškodovan se je vsak 47. delavec. Vsak poškodovani je povprečno болоval 20 delovnih dni. V primerjavi s polletjem 1987 se je število poškodb na delu povečalo od 2 na 3 (za 50%). Poškodb na poti ni bilo.

TOZD LEPENKA Tržič: Od 129 delavcev sta se poškodovala na delu 2 delavca. Poškodovan se je vsak 65. delavec. Vsak poškodovani je povprečno болоval 7,5 delovnih dni. V primerjavi s polletjem 1987 se je število poškodb na delu povečalo od 0 na 2 poškodbi. Na poti je bila 1 poškodba.

V TOZD EMBALAŽNI SERVIS, SIGMA in DSSS ni bilo poškodb.

V TOZD se je poškodoval na delu vsak:

1. LEPENKA	65. delavec
poprečje KTL	50. delavec
2. VALKARTON	48. delavec
3. KARTONAŽNA	48. delavec
4. PAPIRNA KONFEKCIJA	47. delavec
5. JELPLAST	40. delavec
6. KARTONAŽNA	36. delavec

Povprečno izgubljenih delovnih dni za 1 poškodbo na delu:

1. KARTONAŽA	7,2 del. dni
2. LEPENKA	7,5 del. dni
3. KARTONAŽNA	10,3 del. dni
poprečje KTL	12,6 del. dni
4. JELPLAST	18,0 del. dni
5. VALKARTON	19,3 del. dni
6. PAPIRNA KONF.	20,0 del. dni

Vzroki poškodb v obravnavanih 48 primerih so naslednji:

1. Nezanesljiv, nesmotrn način dela — 19 poškodb
2. Nepazljivost delavca-sodelavca — 17 poškodb
3. Kršitev predpisov varstva pri delu — 1 poškodba
4. Pomanjkljivosti na objektih, napravah — 1 poškodba
5. Na poti na delo, z dela, na službeni poti — 10 poškodb

J. KOPAČ

Organizirani so bili posveti z novimi delegati samoupravnih organov

Zadnji teden meseca maja, v dneh od 23. do 27. 5. 1988, so bili organizirani posveti z novimi delegati samoupravnih organov — delavskih svetov, samoupravnih delavskih kontrol, disciplinskih komisij in komisij za delovna razmerja. Delegati, ki so se vabilu odzvali menijo, da je takšna oblika izpopolnjevanja potrebna, tisti, ki pa se posveta niso udeležili pa so imeli različne več ali manj upravičene razloge za odsotnost.

Čeprav je že v navadi, da se ob manjavi delegatov v KTL organizira takšno izpopolnjevanje, je bila že pred tem podana takšna pobuda iz »baze« to je iz temeljnih organizacij.

Glede na to, da imamo v DSSS dovolj močno pravno službo, smo se odločili, da bomo to sami izvedli. Tako se je za področje delovanja delavskih svetov pripravila Ivanka Kobasič, za odbore samoupravnih delavskih kontrol Manja Prezelj, za disciplinske komisije Tanja Dornik-Poglič in za komisije za delovna razmerja Franc Vode.

Sam potek funkcionalnega usposabljanja delegatov je bil zamišljen tako, da bi bila v prvi polovici predvidenega časa predstavljena teoretska vsebina posameznega tematskega področja, drugi del pa naj bi bil namenjen razgovoru z delegati. V resnici so tako tudi potekala dogajanja na posameznih skupinah. Delegati so veliko vprašanj postavljali že med teoretičnim razlaganjem ter na ta način razreševali mnoge nejasnosti. Ker so bili na enem mestu prisotni delegati iz različnih temeljnih organizacij, jim je bila dana možnost izmenjave izkušenj o načinu in postopkih dela, ter tudi o konkretnih dobrih rešitvah, kar se je ob strokovni razlagi tudi odrazilo.

Torej, udeleženi delegati so se za svoje bodoče delo oborožili z zna-

njem, ki jim bo omogočilo uspešnejše delo v samoupravnem organu, kamor so pač izvoljeni. Žal pa ugotavljamo, da je bila udeležba delegatov precej pičla. V nekaterih temeljnih organizacijah so to jemali zelo resno (Kartonaža Rakek, PapiRNA konfekcija), nekatere temeljne organizacije so zagotovile le simbolično zastopstvo, nekatere pa na usposabljanje svojih delegatov ne dajo veliko oziroma nič, saj niso zagotovili udeležbe. Priznati je treba, da bi polna udeležba predvsem iz številčno manjših kolektivov pomenila tudi velik izpad proizvodnje, zato bi pa lahko zagotovili udeležbo vsaj enega delegata, popolna odsotnost pa ni opravičljiva, že zaradi odnosa do tistih, ki so se pripravili in vodili skupine. Ali pa nekateri menijo, da jim to ni potrebno, ker trenutno nimajo problemov pri svojem delu, vendar pa ko težave nastopijo moramo biti nanje pripravljeni, sicer je lahko že prepozno, saj je znano, da je napačne odločitve najtežje spreminjati oz. popravljati.

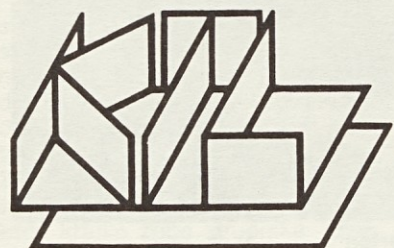
Posvet za delegate delavskih svetov Kartonaža Ljubljana, PapiRNA konfekcija in DO potiskana embalaža je bil preložen ter bo organiziran pozneje. S tem bo dana možnost, da se pridružijo še delegati tistih TOZD, ki se posveta še niso udeležili.

Marjan Jerič

PREGLED UDELEŽBE DELEGATOV SAMOUPRAVNIH ORGANOV NA USPOSABLJANJU ZA NOVOIZVOLJENE DELEGATE

samoupravni organ	Delavski svet del. org.	Samoupravna delavska kontrola	Disciplinska komisija	Komisija za del. razmerja	Delavski sveti TOZD	SKUPAJ
TOZD						
KARTONAŽA Rakek	2	7	8	6	12	35
LEPENKA Tržič	1	1	—	—	—	2
VALKARTON Logatec	2	—	2	1	—	5
KARTONAŽNA Lj.	1	1	3	4	*	9
PAPIRNA KONFEKCIJA Lj.	2	5	4	4	*	15
JELPLAST Kamna gorica	—	—	—	—	—	—
EMBALAŽNI SERVIS Koper	—	—	—	—	—	—
DSSS	1	4	7	2	2	16

* posvet je bil preložen in bo organiziran pozneje

valkarton

Iz kronike industrijskega gasilskega društva Valkarton Logatec ...

Pred desetimi leti se je enajst entuziastov — delavcev naše temeljne organizacije, skupno z ostalimi tovariši, ki delajo na tem področju, zbralo na ustanovnem občnem zboru Industrijskega gasilskega društva TOZD Valkarton Logatec. To niso bili le tovariši, predani gasilstvu, temveč jim je ustanovitev društva narekovala tudi naloga čimbolje se organizirati za varstvo pred požari in drugimi nesrečami.

Društvo je delovalo in deluje v okviru Občinske gasilske zveze Logatec in sodeluje z občinsko enoto civilne zaščite v Logatcu pa naj bo to v mirnem času ali v izrednih razmerah. V občinsko gasilsko zvezo Logatec je povezano zaradi enotnega organizacijskega sistema ter zaradi enotnih strokovno-tehničnih smernic, ki so dejansko potrebne za uspešno delo društva.

Ravno tako je povezano s samoupravnimi organi temeljne organizacije zaradi pravilnega planiranja in zagotavljanja materialnih in finančnih sredstev za nemoteno tekoče delo in stalno rast ter razvoj gasilsko-reševalne dejavnosti v temeljni organizaciji in občini.

Na srečanju pobratenih društev kot je današnje, se zbiramo gasilci tako iz Beograda, Belišča in Tržiča, torej štirih temeljnih organizacij, ki jih veže skupna proizvodnja, medsebojno sodelovanje in druge oblike povezav na področju papirne industrije. Združuje nas tudi bratstvo in enotnost in končno tudi ista želja: čimmanj požarov in s tem čimmanj škode na objektih oziroma tovarnah in čimmanj izgubljenih človeških življenj. Zavedati se moramo, da je človeško življenje neprecenljiva vrednost, ki je ni mogoče nadomestiti.

Želja po pobratenju in sodelovanju je najprej povezala Individualno dobrovoljno vatrogasno društvo

AVALA iz Beograda in Industrijsko gasilsko društvo TOZD Lepenka Tržič. Kasneje je k tej prijateljski zvezi pristopilo še naše društvo in v končni fazi Dobrovoljno vatrogasno društvo Kombinata Belišče iz Belišča.

Društvo vsako leto sodeluje na vseh vajah v okviru občinske gasilske zveze, ravno tako se vključuje v akcije, ki so vezane na požarno-varnostni teden, kakor tudi na tekmovanja za memorial Matevža Haceta.

Zanimivo je tudi to, da je naše društvo včlanjeno v Gasilski muzej v Metliki.

Omenili smo že povezave v okviru občine Logatec, pomembno pa je opozoriti še na sodelovanje v okviru papirne industrije Slovenije, za katero lahko trdimo, da je eden od pomembnih faktorjev, tako v tehničnem kot v izobraževalnem smislu. Vsakoletna tekmovanja v okviru papirne industrije Slovenije niso le dokaz povezanosti, temveč tudi mesto za izmenjavo izkušenj in na koncu koncev pomoč drug drugemu z nasveti, predlogi in z že vpejlanimi rešitvami.

Pričeli smo skromno, naj bo to v pogledu znanja kot tudi v pogledu tehnične opreme samega društva. Z načrtnim usposabljanjem ne samo aktivnih članov, temveč vseh delavcev kolektiva, je nivo usposobljenosti rasel in dosegel točko, za katero lahko rečemo, da je rezultat strokovnega in načrtnega dela v društvu. Tesna povezanost s komitejem za SLO in družbeno samozaščito ter načrtno investiranje v novo opremo pomeni danes dokaj

visoko stopnjo opremljenosti društva, to pa je tudi garancija za eventualno ukrepanje v primeru ogroženosti, ne le naše temeljne organizacije, temveč tudi ostalih objektov na našem območju.

Skozi 10-letno delovanje smo resnično posvečali veliko pozornosti predvsem izobraževanju, saj se zavedamo, da lahko z znanjem pravilno ukrepamo in s tem rešujemo naše imetje.

Članstvo v našem društvu iz leta v leto narašča, vendar smo mnenja, da bomo morali v bodoče, kljub že doseženim pozitivnim rezultatom, še veliko vložiti tako v pasivno kot aktivno članstvo našega društva.

Že nekaj let je minilo, od kar smo razvili svoj prapor in ob tej priložnosti se ponovno zahvaljujemo vsem, ki so nam pri nabavi pomagali s svojimi sredstvi.

Društvo ne deluje le v okviru temeljne organizacije, temveč glede na svojo materialno in tehnično usposobljenost vedno pomaga pri eventualnih elementarnih nesrečah, za katere pa želimo, da bi jih bilo čimmanj. Dejstvo je tudi to, da razen manjših požarov, ki pa niso ogrožali našega imetja, v 10-letni zgodovini društva, ni bila potrebna večja intervencija.

To je le bežen pogled na to, kaj smo v teh desetih letih počeli. Zavedamo se, da nas v bodoče čakajo naloge, vezane na izpopolnjevanje usposobljenosti kakor tudi tehnične opremljenosti, torej veliko dela. Predvsem pa bi se na koncu zahvalili vsem članom, vodstvu društva in temeljne organizacije, s tem da se zavedamo, da so temeljni kamen postavili prav tisti, prvi.

S srečanjem pobratenih društev je industrijsko gasilsko društvo Valkarton Logatec proslavilo 10-letnico uspešnega delovanja

11. in 12. junija je bilo v Valkartonu v znamenju prireditev ob 10-letnici uspešnega delovanja Industrijskega gasilskega društva Valkarton Logatec. Na srečanju s pobratenimi društvi IDVD Avala Beograd, DVD Kombinat Belišče in IGD Lepenka Tržič so se pomerili v gasilskih in športnih disciplinah in kot se za jubilaranta spodobi — osvojili prehodni pokal, ki je spravljen v vitrini, ob preštevilnih osvojenih pokalih in priznanjih.

Osrednja slovesnost je bila v soboto, 11. junija v Osnovni šoli 8. talcev v Logatcu, svoje goste pa so naslednjega dne popeljali še na ogled znamenitosti Notranjske, Gradu Snežnik in Cerkniškega jezera.

O 10-letnem delu društva, srečevanjih s pobratenimi društvi in bližajočem se gasilskem tekmovanju papirničarjev Slovenije 25. junija v Vevčah, je teklen naš razgovor, ko sem jih obiskala v Valkartonu. Navdušeno so mi sogovorniki Jakša Alojz, Jesenovec Franc in Zvonka Marolt pripovedovali o svojem delu in o načrtih za prihodnje. Pravijo, da te gasilstvo »zastupi«, ko se enkrat začneš z njim ukvarjati.

Organizacijo industrijskega gasilskega društva je v Valkartonu narekovala predvsem potreba po po-

žarni varnosti (značaj proizvodnje jih uvršča v I. stopnjo požarne ogroženosti) pa tudi močna tradicija. Danes šteje društvo 80 članov in ima dve tekmovalni desetini, tudi žensko. V 17 letih Valkartona resnih intervencij ni bilo, so pa sodelovali na terenu ob znanem viharju pri selitvi arhiva v Hotedršici, ki ga je zalila voda.

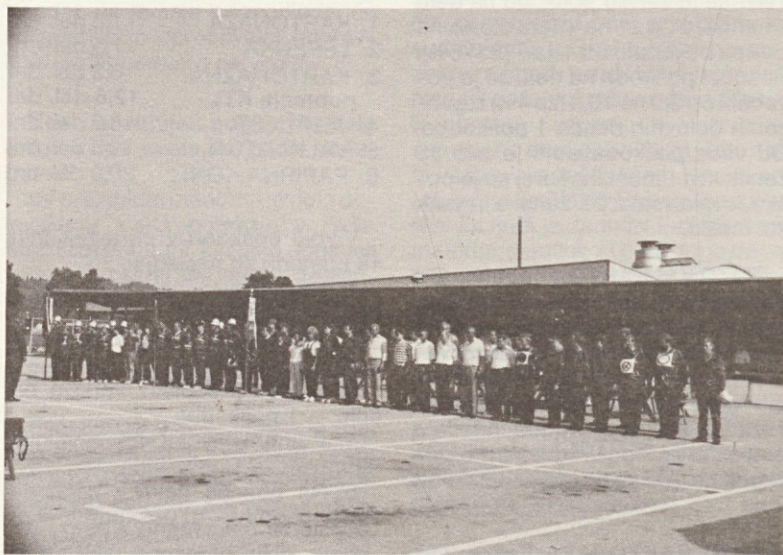
Največ pozornosti namenjajo preventivi, osveščanju ljudi o nevarnostih, mestih, ki so še posebej požarno nevarna, vse člane kolektiva pa enkrat letno povabijo na osvežitev znanja v rokovanju z gasilnimi aparati.

O ženski desetini je pripovedovala Zvonka Marolt. Največji problem je varstvo otrok, zato se ženske težje vključujejo v to. Si pa prizadevajo, da bi pridobili tudi mlajše članice.

Pa načrti za prihodnje? Prvenstvena naloga je pomladitev članstva in izboljšanje opremljenosti. Želijo si manjše vozilo, da bi bili opremljeni tudi za pomoč na terenu in ne samo v tovarni.

Sicer pa se tekmovalni desetini že resno pripravljata na bližnje tekmovanje slovenskih papirničarjev, ki bo letos v organizaciji Papirnice Vevče in zaželela sem jim čimboljše uvrstitve.

M. Štrekelj

Prehodni pokal jubilantu — IGD Valkarton

Nasveti naše zdravnice

Piki žuželk in sončarica

Prišel je čas, ko so piki žuželk pogosti in dobro je, da si znamo pomagati.

Piki strupenih žuželk, ki živijo pri nas, so boleči, niso pa nevarni. Čebela pusti v koži želo, ki ga moramo odstraniti, osa in sršen pa žela ne pustita. Mesto pika pordeči, oteče, močno boli. Na pičeno mesto damo hladne obkladke in s tem delom telesa nekaj časa mirujemo.

Nevarno je, če smo alergični na pike žuželk. Tedaj potrebujemo takojšnjo zdravniško pomoč. Pomembno za take osebe je, da so primerno oblečeni in da se zavarujejo s spreji proti žuželkam. Izogibajo naj se predelov, kjer je več mrčesa.

Nevaren je tudi pik v usta ali žrelo. Po nesreči lahko s sadjem pogoltimo oso ali čebelo. Ustna sluznica in sluznica žrela hitro otečeta, zato lahko pride do zadušitve. Potrebno je dajati hladne obkladke na vrat, brado in usta ter prizadetega čimprej odpeljati v zdravstveno ustanovo.

Pik škorpiona ni nevarnejši kot čebelji ali osji. Na mesto pika damo hladne obkladke in mirujemo s prizadetim udom. Če pa se po piku pojavijo krči obraznih mišic, glavobol, slinjenje, odpeljemo pacienta v zdravstveno ustanovo.

Zadnja leta so v Jadranskem morju pogoste meduze, ki z ožigalkami povzročijo poškodbe na koži, ki so podobne opeklinam. Močno bolijo, niso pa nevarne. Mesto pordeči, oteče, pojavijo se mehurji, koža je lahko dlje rjavo pobarvana. Če človek zaide v roj meduz, je lahko poškodba nevarna, ker pride do hujših opeklin. Potrebno je čimprej otrepi opečeno mesto z alkoholom, če ga nimamo, kožo otrepi s morsko vodo ali mivko. Nato opečeno kožo hladimo s hladnimi obkladki.

Ustaviti bi se morala še pri pikih strupenih kač. Pri nas živita dve strupeni kači: gad (vipera berus) in modras (vipera ammodytes). Modras ima na glavi rožiček, za razliko od gada z značilnim cikcakastim trakom. Kača piči, če se čuti ogroženo. Že obleka in obutev nas zaščiti pred ugrizom, ker imajo naše kače kratke zobe strupnike. Znak

pika sta dve ranici na koži, narazen 0,6 do 1 cm, ki skoraj ne krvavita. Okolica boli, oteče. Na koži se pojavijo značilne modrordeče lise, ki se širijo vzdolž limfnih žil, bezgavke otečejo in bolijo. Pojavijo se lahko splošni znaki zastupitve: slabost, mrzlica, vrtoglavica, bruhanje. Pri pikih naših kač te slike praktično ne vidimo.

Prva pomoč: človek naj se takoj vleže in miruje, ker s tem zmanjša prehod strupa v krvni obtok. Pičeni ud nad mestom pika rahlo prevezemo, da strup ne prehaja po mezigovnicah, ne smemo pa ogroziti krvnega obtoka. Ud ne sme prebledeti, pulz mora ostati tipljiv. Ud sme biti prevezan največ 2 uri. Pičeno mesto sterilno prevezemo in imobiliziramo. Ranice se ne izžiga, ne sesa, niti posipa s hipermanganom. Prepovedano je pitje alkohola, ker širi žile. Nučen je pregled pri zdravniku.

Ustavimo se še ob tako imenovani sončarici. Do nje pride zaradi direktnega delovanja sončnih žarkov na nezavarovano glavo. Vzrok je najčese dolgotrajno sončenje, hoda po soncu, vožnja s čolnom. Najbolj občutljivi so majhni otroci, svetlolasci in plešasti ljudje. Žilje možganskih ovojnic se razširi, pride do prevelike prekrvavitve in do motnje v regulaciji temperature, zato telo ne more oddajati toplote in telesna temperatura naraste tudi preko 41 stopinj. Prizadeti lahko brez ustrezne prve pomoči celo umre.

Znaki sončarice so: močno vroč in rdeč obraz, glavobol, omotica in vrtoglavica. Človek bljuva, lahko blede, pojavijo se vse močnejše motnje zavesti in nezavest. Telesna temperatura je zelo zvišana, dihanje in pulz hitrejša. Prizadetega je nujno takoj prenesti na hladno — v senco, zglobove naj ima dvignjeno. Na glavo mu dajemo mrzle obkladke ali led. Če je pri zavesti, naj pije ledeno hladne pijače. Nučen je pregled pri zdravniku.

ČELAN-LUCU DR. BRANKA

Žrebanje praznične prvomajske nagradne križanke iz Glasila št. 4/88

Tokrat smo prejeli 80 rešitev nagradne križanke, žrebanje pa je bilo izvedeno v oddelku za EOP.

Izžrebani so bili naslednji reševalci s pravilnimi rešitvami križanke:

1. nagrada 10.000 din

FRANC SONC, upokojenec
Ljubljana—Črnuče, Nadgorica,
Tominškova ul. 46

2. nagrada 7.000 din

DEJANOVIČ Milka
TOZD Kartonažna Ljubljana

3. nagrada 5.000 din

ZUPANČIČ Dare
DSSS

4. nagrada 3.000 din

LENARČIČ Metod
TOZD Kartonažna Ljubljana

5. nagrada 2.000 din

LEGEN Roman
TOZD Kartonažna Ljubljana

Pravilna rešitev prvomajske nagradne križanke

UGANKARSKI SLOVARČEK

ADIABATA

krivulja toplotnih sprememb

ANTIGONA

Oidipova hči, tudi Sofoklejeva drama

ASA

mera za osvetljenost filma (ZDA)

DOLORES IBARURI

svetovno znana revolucionarka pod imenom La Pasionaria

OLAND

tudi ÖLAND, švedski otok

ORKA

vrsta kita, zobati kit

PHOENIX

glavno mesto Arizone, ZDA

VERBIČ

slovenski jezikoslovec, prevajalec, leksikograf

XHANTHI

mondano turistično mesto v Grčiji

Nagrade za nagradno križanko v glasilu št. 6/88:

1. nagrada	8.000 din
2. nagrada	6.000 din
3. nagrada	5.000 din
4. nagrada	3.000 din
5. nagrada	2.000 din

Rešitve pošljite v zaprti kuverti na naslov: KTL, n.sol.o., Ljubljana, Čufarjeva 16, DG samoupravne zadeve in informiranje, z obveznim pripisom »nagradna križanka« do 20. 8. 1988.

Ne prezrite — ugankarski slovarček!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega moža Milana, se vsem svojim sodelavcem iskreno zahvaljujem za izkazano pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Sonja Šuštar
s sinovoma

UPOKOJILA SE JE

Betka KOVAČ — za seboj ima 35 let marljivega dela v DE-10 na faznih delih

